De gemeenteraad van Wijchen

16 4145 Bedrijfsvoering

Beslisnota

Begroting 2017

Wijchen, 11 oktober 2016

Geachte leden van de raad,

Beslispunten

1. Vaststellen van de integrale Begroting 2017, waarmee u:

a. Instemt met het boekwerk Programmabegroting 2017 (versie oktober), die is opgesteld conform bestaand beleid;
b. Instemt met de in de nota "Anders denken, samen doen" opgenomen structurele mutaties (hoofdstuk 3) t.o.v. het boekwerk Programmabegroting 2017;
c. Instemt met de uitgaven en dekking van het incidentele meerjarenperspectief conform hoofdstuk 5;
d. Instemt met de vrijval van reserves conform hoofdstuk 6 van de nota "Anders denken, samen doen";
e. Instemt met het toevoegen aan de algemene reserve van de, in het meerjarenperspectief, opgenomen jaarsaldi conform hoofdstuk 7 van de nota "Anders denken, samen doen";
f. Kennis neemt van het geactualiseerde meerjareninvesteringsoverzicht (MIO) 2016, zoals is opgenomen in hoofdstuk 9 van de nota "Anders denken samen doen";
g. Kennis neemt van het geactualiseerde overzicht Bouwgrondexploitatie 2016-2019, zoals is opgenomen in hoofdstuk 10 van de nota "Anders denken, samen doen";
h. Instemt met de investeringen 2016, inclusief het voorstel van kredietverlening conform bijlage 11 van de nota "Anders denken, samen doen";
i. Instemt met de onderhoudsplanning vastgoed 2016 conform bijlage 12 van de nota "Anders denken, samen doen";
j. Instemt met de mutaties in de nota "Reserves en Voorzieningen begroting 2017";
k. Instemt met de tariefswijzigingen in paragraaf 3.16 van de nota "Anders denken, samen doen" onder voorbehoud van de definitieve vaststelling van de verordeningen in december 2016;
l. Instemt met het instellen van de bestemmingsreserve startersleningen;
m. Instemt met het instellen van de afschrijvingsreserve gemeentekantoor;
n. Instemt met het instellen van de afschrijvingsreserve verduurzaming mozaïek;

Portefeuillehouder : G.W.R. Gerrits
Informatie : Raoul van Orsouw
Telefoon : 0247517190
E-mailadres : r.v.orsouw@wijchen.nl
In kennis stellen : -

Inleiding
Voor u ligt de Programmabegroting 2017: Anders denken, samen doen met als subtitel: 'koers houden!' Dit in vervolg op 'klaar om te wenden' en 'wind tegen, maar op koers' van de programmabegrotingen 2015 en 2016.

Koers houden
Het college vindt het belangrijk om koers te houden, omdat het college vooral wil afmaken waar het aan begonnen is. Wijchen blijft bouwen aan haar toekomst en blijft investeren in stenen én in mensen, ambities worden werkelijkheid. Wijchen blijft haar sociale gezicht houden, economie en duurzaamheid staan hoog op de agenda. De beperkte financiële ruimte levert daarbij ook keuzes en knelpunten op, dat moge duidelijk zijn. Deze doen zich voor bij met name de twee decentralisaties (jeugd en wmo), de BUIG-uitkeringen en de openbare ruimte.

Positief saldo in alle jaren
Alle jaren van de meerjarenbegroting 2017 – 2020 kennen een positief saldo. Het positieve saldo van het begrotingsjaar 2017 is voldoende voor de eisen van de toezichthoudende provincie. Daarmee blijft de gemeente Wijchen onder repressief toezicht. De jaren 2018 – 2020 kennen weliswaar een positief saldo, maar ook een aantal taakstellingen. Bij realisatie van deze taakstellingen in 2018 en 2020 voldoen we aan de gestelde eisen. Voor 2019 geldt echter dat de realisatie van de taakstelling niet afdoende is.

De uitkomsten van de septembercirculaire hebben het college verrast. Het college ziet een duidelijke tegenstelling tussen de positieve boodschap van het kabinet op Prinsjesdag en de vertaling hiervan in de de septembercirculaire. Vooral bij de onwikkeling van de BUIG-uitkeringen is dat zichtbaar. Het is van belang voor Wijchen om de macro-economische bewegingen zo goed mogelijk te duiden en te vertalen in haar begroting.

Het college stelt voor een aantal onderwerpen incidenteel te dekken. Dit gaat om een totaalbedrag (netto) van ongeveer € 1,3 miljoen. Daarnaast heeft de Raad, bij unaniem aangenomen motie, € 2 ton beschikbaar gesteld voor de afwikkeling van Schaarweide. Het totaal aan incidentele voorstellen komt daarmee op circa € 1,5 miljoen. Hiermee hebben we de motie van Schaarweide gedeeltelijk kunnen realiseren binnen de onttrekking van de algemene reserve zoals opgenomen binnen de kaderbrief. Dit past bij het voornemen van het college om voorzichtig te zijn met de inzet van de algemene reserve.

Ambities en nieuw beleid
De gemeente Wijchen blijft ambities houden en wil deze ook realiseren. Ook de wereld om ons heen staat niet stil. In de regio speelt Wijchen een prominente rol: verbindend als grootste van kleinere gemeenten, maar ook kritisch als het gaat over de meerwaarde van samenwerking. De Kracht van het Rijk van Nijmegen, duurzaamheid, vervoer, woningbouw, veiligheid zijn slechts enkele voorbeelden van de constructieve en verbinden rol van Wijchen.

De besluitvorming in de Raad over de regionale positie van Wijchen heeft daaraan een stevige impuls gegeven, mede leidend tot de intensieve ambtelijke samenwerking met Druten.

Vanuit de ambities heeft het college in de begroting een groot aantal voorstellen voor nieuw beleid opgenomen. Een greep daaruit:

- inzet veiligheidsmiddelen: aanpak ondermijnende en georganiseerde criminaliteit;
- bibliotheek: structurele verhoging subsidie;
- energie: opslag voor aanbesteding energie;
- speelbeleid: voorzieningen voor oudere jeugd;
- hondenuitlaatbeleid: areaaluitbreiding, onderhoudsniveau en communicatie;
- volkshuisvesting: uitwerking nieuwe Woningwet;
- omgevingswet: invoering wet en investeringen in ict;
- uitbreiding duurzaamheidslening en start blijverslening;
- afkoppelbijdrage verhard oppervlak van riool: verlenging bestaande regeling;
- samenwerking Druten – Wijchen: incidentele kosten;
- schaarweide: afronding project sporthal;
- duidelijke taal: investering in heldere gemeentelijke communicatie;
- schuldhulpverlening: versterking preventie;
- planeconomie: herziening meerjarenprogramma grondexploitaties;
- kracht Rijk van Nijmegen: onder andere impuls voorzieningenniveau detailhandel en ondernemings- en vestigingsklimaat;
- revitalisering Bedrijventerrein Oost;
- bermen buitengebied: beperkte eenmalige impuls om knelpunten op te lossen.

De ambities van het college reiken echter verder, bijvoorbeeld de kanteling naar populatiebekostiging op het gebied Jeugd en WMO-nieuw. Maar het college constateert ook dat er voor sommige onderwerpen (nog) geen geld is. Voorbeelden zijn de oplossing voor de verkeersproblematiek Kerkeveld en een verdere aanpak van de bermen in het buitengebied. Maar ook voor de specifieke wensen van de Raad voor de (verdere) aanpassingen van de raadszaal en het Kasteel ziet het college (nog) geen financiële ruimte.

Knelpunten
Het college ziet in de begroting drie belangrijke knelpunten. Ze zijn al eerder genoemd: de BUIG-uitkeringen, de twee decentralisaties (jeugd en wmo) en de openbare ruimte.

BUIG-uitkeringen
Bij de BUIG-uitkeringen is zichtbaar dat Wijchen structureel te weinig geld van het rijk krijgt om de lasten af te dekken. Dit ondanks dat een circulaire van het Ministerie van SZW een kleine plus geeft op dit punt. Wijchen is immers erkend nadeelgemeente in de verdeelsystematiek van het rijk. De cijfers laten ook het effect zien van een verhoogd aantal statushouders, van de toenemende vergrijzing en de verhoging van de pensioenleeftijd. Op dit punt is de macro-economische ontwikkeling van belang. Zoals eerder gezegd is de positieve boodschap van Prinsjesdag en de vertaling hiervan in de septembercirculaire niet eenduidig. Het college volgt voorzichtigheidshalve de macro economische ontwikkeling van de septembercirculaire en stelt het effect van de afloop van de crisis uit tot 2021. Een jaar later dan eerder ingeschat dus.

Twee decentralisaties (jeugd en wmo)
In het coalitieakkoord is de afspraak gemaakt dat de uitvoering van de twee decentralisaties moet blijven binnen het budget dat Wijchen van rijk krijgt. Toen al was volstrekt duidelijk dat dit een lastige opgave is. De meerjarenraming laat nu ook zien dat dit structureel (nog) niet lukt. Hiervoor is een aantal oorzaken:

- de gemeente Wijchen heeft structureel nadeel van de verdeelsystematiek. Dit is vergelijkbaar met de BUIG-uitkeringen;
- het zorggebruik Jeugd is hoger dan het beschikbare budget. De zorgpaden en de aantallen zijn niet afwijkend van andere gemeenten, maar wel de kosten;
- de functie 'beschermd wonen' is toegevoegd aan de wmo zonder extra budget;
- de kosten van de uitvoering zijn hoger dan voorzien. Onder andere de complexe inkoopconstructie en noodzakelijke kwaliteitsimpulsen leiden tot deze verhoging. Bovendien komt de transformatie binnen de zorg langzamer op gang dan verwacht;
- de contracten met de zorgaanbieders pakken relatief ongunstig uit. Relatief veel zorg wordt geboden door kleinere zorgaanbieders, terwijl de grotere zorgaanbieders garanties in het contract hebben.

De uitvoering van de twee decentralisaties is op de korte termijn (2017) beperkt beïnvloedbaar. Dit mede door de contractafspraken die met partijen en in de regio zijn gemaakt. Meer beïnvloedbaar is vanaf 2018 de langere termijn (populatiebekostiging). Dit is ook in de cijfers in deze begroting zichtbaar. Het college legt de Raad een aparte informatienota voor over dit vraagstuk. Daarin gaat het college nader in op de oorzaken en oplossingen.

Openbare ruimte
In het beheer van de openbare ruimte doemen structurele tekorten op. In de kaderbrief is dit reeds gemeld. Aanbestedingsvoordelen verdwijnen, wettelijke eisen worden verhoogd (bijvoorbeeld onkruidbestrijding) en er komen extra wensen bij (bijvoorbeeld de bermen in het buitengebied en de verkeersproblematiek Kerkeveld).

Binnen het structurele perspectief lost het college nu een beperkt aantal urgente knelpunten in het buitengebied op en dekt de structurele meerkosten voor onkruidbestrijding af. Voor de langere termijn is een herijking van het IBOR noodzakelijk. Het college heeft voorlopig een structureel bedrag van € 300k opgenomen in deze begroting voor de dekking van toekomstige tekorten. Het college kan dit geld echter pas uitgeven nadat de Rraad een besluit heeft genomen over de herijking van het IBOR. Deze herijking, inclusief de structurele financiële effecten, is onderdeel van het begrotingsproces 2018.

Beoogd effect
Het realiseren van een sluitende structurele en incidentele meerjarenbegroting 2017-2020, waarvan nu de jaarschijf 2017 structureel sluitend dient te zijn. Door het vaststellen van deze begroting geeft de Raad de kaders aan het college voor de uitvoering van de activiteiten in 2017.

Argumenten
1.1 De gemeente moet in ieder geval het jaar 2017 structureel sluitend begroten om in aanmerking te komen voor goedkeuring door de provincie en onder het repressief toezichtregime (lichtste vorm) te vallen.

Met de in de nota "Anders denken, samen doen" opgenomen structurele mutaties is het structurele meerjarenperspectief 2017-2020 voor alle jaren positief, waarbij wel afdekking gezocht is uit de Algemene Reserve voor de verwachte tekorten op het incidentele perspectief ter hoogte van € 1.525k.

1.2 Het instellen van een reserve is voorbehouden aan de raad.
De in te stellen reserves komen voort uit bestaand beleid en betreft de technische uitwerking van eerder genomen besluiten. Voor het gemeentekantoor en de verduurzaming zijn in een eerder stadium bestemmingsreserves ingesteld. Deze bestemmingsreserves worden omgezet naar afschrijvingsreserves om conform meerjarenbegroting de afschrijvingslasten in het meerjarenperspectief af te dekken. Daarnaast wordt voor de afdekking van de startersleningen, zie beslisnota 15 AZ 143, een specifieke reserve gevormd.

Kanttekeningen
1.1 Indien u niet akkoord gaat met één of meerdere van de maatregelen, die opgenomen zijn in de nota "Anders denken, samen doen", en er daardoor geen sluitende jaarschijf 2017 zou ontstaan, dan zijn alternatieve maatregelen van uw kant nodig om te komen tot een sluitende jaarschijf 2017.

Na uw begrotingsbesluit over voorliggend voorstel worden de lokale heffingen herberekend en ter vaststelling aan u aangeboden in de raadsvergadering van 15 december 2016.

Financiën
In onderstaande tabel is het verloop weergegeven van het saldo voor en na bestemming:

Structureel en incidenteel	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Begroting 2016 structureel	186	149	630	56
Mutaties bestaand beleid kaderbrief	-70	473	-290	207
BBV wijzigingen effect kostenverdeelstaat	180	210	150	303
Structureel saldo Programmabegroting versie Okt.	**296**	**832**	**490**	**566**
Mutaties ADSD (incl. sept circulaire)	304	-9	-97	288
Begroting 2017 structureel	**600**	**823**	**393**	**854**
Begroting 2016 incidenteel	0	0	377	0
Mutaties ADSD	0	0	-34	56
Begroting 2017 incidenteel	**0**	**0**	**343**	**56**
Bouwgrond begroting 2017	**37**	**1.980**	**0**	**0**
TOTAAL BEGROTINGSALDO 2017	**637**	**2.803**	**736**	**910**

Uitvoering
Na vaststelling van de begroting sturen wij de begroting naar de Provincie ter toetsing. Wij maken één boekwerk van het besluit, welke de gehele primitieve begroting zal omvatten.

Burgerparticipatie
Bij het uitvoeren van de maatregelen zal op diverse onderdelen duidelijk sprake zijn van burgerparticipatie.

Bijlagen
1. Programmabegroting 2017 (bestaand beleid)
2. Nota "Anders denken, samen doen; "Koers houden"
3. Boekwerk Reserves en voorzieningen (bestaand beleid) ter inzage voor raads- en commissieleden.

Gerelateerde stukken
16 AZ 250 Kaderbrief 2017-2020

Burgemeester en wethouders van Wijchen,

De secretaris, De Burgemeester,

De gemeenteraad van Wijchen

16 4145 Bedrijfsvoering

Raadsbesluit

Begroting 2017

De raad van de gemeente Wijchen;

Gelet op:

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van:
11 oktober 2016

besluit:

1. Vaststellen van de integrale Begroting 2017, waarmee u:
   a. Instemt met het boekwerk Programmabegroting 2017 (versie oktober), die is opgesteld conform bestaand beleid;
   b. Instemt met de in de nota "Anders denken, samen doen" opgenomen structurele mutaties (hoofdstuk 3) t.o.v. het boekwerk Programmabegroting 2017;
   c. Instemt met de uitgaven en dekking van het incidentele meerjarenperspectief conform hoofdstuk 5;
   d. Instemt met de vrijval van reserves conform hoofdstuk 6 van de nota "Anders denken, samen doen";
   e. Instemt met het toevoegen aan de algemene reserve van de, in het meerjarenperspectief, opgenomen jaarsaldi conform hoofdstuk 7 van de nota "Anders denken, samen doen";
   f. Kennis neemt van het geactualiseerde meerjareninvesteringsoverzicht (MIO) 2016, zoals is opgenomen in hoofdstuk 9 van de nota "Anders denken samen doen";
   g. Kennis neemt van het geactualiseerde overzicht Bouwgrondexploitatie 2016-2019, zoals is opgenomen in hoofdstuk 10 van de nota "Anders denken, samen doen";
   h. Instemt met de investeringen 2016, inclusief het voorstel van kredietverlening conform bijlage 11 van de nota "Anders denken, samen doen";
   i. Instemt met de onderhoudsplanning vastgoed 2016 conform bijlage 12 van de nota "Anders denken, samen doen";
   j. Instemt met de mutaties in de nota "Reserves en Voorzieningen begroting 2017";
   k. Instemt met de tariefswijzigingen in paragraaf 3.16 van de nota "Anders denken, samen doen" onder voorbehoud van de definitieve vaststelling van de verordeningen in december 2016;
   l. Instemt met het instellen van de bestemmingsreserve startersleningen;

m. Instemt met het instellen van de afschrijvingsreserve gemeentekantoor;
n. Instemt met het instellen van de afschrijvingsreserve verduurzaming mozaïek;

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van 3 november 2016

De voorzitter, De griffier,